

Zadanie realizowane w ramach zlecenia
Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Rzeczypospolitej Polskiej

Реалізація проекту здійснюється за підтримки
Міністерства закордонних справ Польської
Республіки

ПОЛЬСЬКЕ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЕ ТОВАРИСТВО
POLSKIE KULTURALNO-OŚWIATOWE TOWARZYSTWO

www.polonia.org.ua

Viva Polonia in orientum Ukraina!

У XX конкурсі наукового журналу «Przegląd Wschodni», результати якого стали відомі у лютому цього року, нагороду в номінації «Історія поляків на Сході» здобула книга почесного члена Польського товариства «Відродження», доктора гуманітарних наук Гелени Красовської «Польська меншина в Південно-Східній Україні». Починаючи з 1993 року, ця нагорода присуджується польським і закордонним науковцям за дослідження, що стосуються зв'язків Польщі та поляків із країнами й народами Східної Європи. До складу журі конкурсу входять видатні польські вчені та громадські діячі.

Отримуючи нагороду Г. Красовська зазначила, що на початку дев'яностих років XX століття в Україні активно почали створюватися польські національні організації, однією з перших було Польське культурно-освітнє товариство «Відродження» в Бердянську. Дослідження виникло внаслідок багаторічної праці, метою якого була спроба відповісти на запитання: як пояснити той феномен, що на відстані понад 1000 кілометрів на схід від кордонів польської держави місцеві поляки, які, попри свою невелику численність, активно почали відроджувати національну ідентичність, беруть активну участь як у житті свого регіону, так і всієї України.

Авторка вважає, що сусідство культур і багатокультурність Ук-

раїни є запорукою добрих і братських стосунків з багатьма державами, передовсім між Україною та Польщею, та дає необмежені можливості органічної інтеграції в європейський культурний простір.

Правління Польського культурно-освітнього товариства «Відродження» в Бердянську висловлює вдячність Гелені Красовській з Польської академії наук за її зацікавленість тематикою польської громади в Україні та популяризацію ідей польсько-українського діалогу.

Viva Polonia in orientum Ukraina!

W XX. edycji Konkursu „Przeglądu Wschodniego” za rok 2012 nagrodę w kategorii Dzieje Polaków na Wschodzie za książkę Mniejszość polska na południowo-wschodniej Ukrainie, w której między innymi znalazły się materiały o Polakach w Berdiańsku, otrzymała Helena Krasowska. Nagroda ta jest przyznawana od 1993 roku za najwybitniejsze dzieła naukowe, krajowe i zagraniczne, dotyczące związków Polski i Polaków z krajami i narodami Europy Wschodniej.

Do Jury Nagrody Przeglądu Wschodniego wchodzi grono znakomych badaczy Europy: Olga Iwaniak, Adolf Juzwenko, Andrzej Krzysztof Kunert, Jan Malicki, Wojciech Materski, Stanisław Mossakowski, Lech Mróz, Andrzej Rachuba, Elżbieta Smułkowa, Leszek Zasztowt.

Odbierając Nagrodę Helena Krasowska powiedziała między innymi: „Nie przepuszczałam, że moja skromna książka zostanie dostrzeżona przez tak wybitne grono badaczy oraz osób

zajmujących się problematyką wschodnią. Polacy na południowo-wschodnich terenach Ukrainy przeżyli okres władzy sowieckiej z daleka od Polski, od Kościoła katolickiego i polskich organizacji. Żyli też w bardzo dużym rozproszeniu, różne są także miejsca ich urodzenia, podobnie jak przyczyny przybycia na te tereny. Poczucie polskości kształtowane było u każdego z moich respondentów w różny sposób, potwierdzali to respondenci w swoich narracjach wyznaczając odpowiednie kryteria.

Sąsiedztwo naszych państw – Polski i Ukrainy daje wielkie szanse i możliwości także dla Polaków z Ukrainy wschodniej.

Cieszymy się niezmiernie, że książka w której opisani są Polacy z Berdiańska została wyróżniona. Nagrodę Przeglądu Wschodniego w postaci Dyplomu wręczył redaktor „Przeglądu Wschodniego” Jan Malicki.

Laureatce życzymy dalszych sukcesów.

Співпраця польського вишу з медичним коледжем у Бердянську

Головною метою бердянців було підписання протоколу про наміри співпраці, а у найближчому часі й повноцінної угоди про співпрацю між навчальними закладами. Згідно з домовленостями партнерські контакти розвиватимуться у напрямку організації спільної підготовки фахівців-медиків, обміну досвідом, підвищення кваліфікації викладачів, проведенні дослідницької роботи, а також сприятимуть проведенню українсько-польських науково-освітніх заходів у двох сусідніх країнах: конференцій, семінарів, практикумів тощо. Налагоджено партнерських стосунків між Бердянськом і Пілою сприяло правління Товариства «Відродження».

Протокол про наміри підписали ректор польського

2 – 4 квітня делегація медичного коледжу, до складу якої увійшли члени Польського товариства «Відродження», перебувала з робочим візитом у Вищій професійній школі у польському місті Піла.

вищого навчального закладу проф. Адам Марцінковський, до речі, почесний доктор Бердянського університету менеджменту і бізнесу, та директор Бердянського медичного коледжу Василь Фойняк. З польського боку відповідальним за співпрацю визначено доктора медичних наук Аліну Гроховальську, заступника директора Інституту охорони здоров'я, з українського – Миколу Бондарева, завідувача хірургічного циклу.

Виступаючи на церемонії укладання угоди, ректор А. Марцінковський підкреслив, що Вища професійна школа в Пілі має багаторічний і позитивний досвід співпраці з Україною, серед іншого два роки тому було офіційно оформлено партнерські стосунки з Бердянським університетом менеджменту і бізнесу. Не може не тішити, що розпочинається співпраця ще з одним профільним навчальним закладом у цьому ж місті.

Директор Бердянського медичного коледжу В. Фойняк подякував польській стороні за теплий прийом і можливість безпосередньо ознайомитися з дидактичними можливостями колег з Піли, де, можливо, незабаром навчатиметься українська молодь. Також висловив переконання, що співпраця буде плідною та сприятиме налагодженню українсько-польських стосунків.

Współpraca PWSZ z Koledżem Medycznym Berdiańsku

Od 2 do 4 kwietnia w PWSZ w Pile gościła delegacja z ukraińskiego Koledżu Medycznego w Berdiańsku, posiadającego status Medical College School, nadany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki Ukrainy. Głównym celem wizyty zagranicznych gości było podpisanie listu intencyjnego z PWSZ w Pile na mocy którego, obydwie instytucje współpracować będą w zakresie: kształcenia na studiach medycznych (kierunek pielęgniarstwo) oraz wymiany doświadczeń, podnoszenia kwalifikacji, prezentacji wyników własnych badań na konferencjach i seminariach, czy udziału w wykładach. Stało się to możliwe dzięki staraniom Zarządu Głównego Polskiego Kulturalno-Oświatowego Towarzystwa „Odrodzenie” w Berdiańsku. List intencyjny podpisali: Rektor PWSZ – prof. Adam Marcinkowski oraz Vasyl Foiniak – Dyrektor Koledżu. Osobami, które koordynować będą wzajemne działania PWSZ i Koledżu są: ze strony ukraińskiej – Mykola Bondariev (Kierownik Zakładu Chirurgii

Koledżu Medycznego), ze strony polskiej – dr Alina Grochowalska (zastępca Dyrektora Instytutu Ochrony Zdrowia PWSZ w Pile). Profesor Marcinkowski podkreślił, iż Uczelnia ma bardzo dobre doświadczenia we współpracy z Ukrainą, ponieważ 2 lata temu PWSZ podpisała umowę o współpracy z Uniwersytetem Zarządzania i Biznesu w Berdiańsku. Tym bardziej cieszy fakt, że będziemy mogli współdziałać z Koledżem, który również funkcjonuje w Berdiańsku i otrzymuje wysokie noty ukraińskiej komisji akredytacyjnej.

Dyrektor Koledżu – Vasyl Foiniak, podziękował Władzom Uczelni oraz Instytutu Ochrony Zdrowia za życzliwe przyjęcie i przedstawienie bazy dydaktycznej Instytutu, gdzie już niedługo studiować będzie mogła młodzież z Ukrainy. Wyraził także przekonanie, że współpraca przyniesie wiele korzyści zarówno stronie polskiej, jak i ukraińskiej.

3 травня - День Конституції
2 травня - Свято польської діаспори.

Україна: від стабілізації до стагнації

Експерти польського Центру східних досліджень Славомір Матурчак і Аркадіуш Сарна у своєму аналітичному звіті пишуть, що повернення до президентської системи в поєднанні зі стабільністю та дисциплінованою парламентською більшістю дало Президенту Віктору Януковичу безпрецедентну політичну владу. Відносна стабільність української економіки в період з 2010-2011 років створила ідеальні умови для здійснення глибоких реформ. І хоча після приходу до влади нинішній уряд здійснив деякі непопулярні заходи, важко зрозуміти, в якій мірі спорадичні зміни стали результатом справжнього бажання реформувати Україну, а в якій – лише відповіддю на об'єктивні і зовнішні фактори, в тому числі економічну кризу і необхідність фінансової допомоги від МВФ.

Науковці згаданого Центру східних досліджень Тадеуш Іванський та Пьотр Жоховські наголошують, що український уряд, побоюючись втратити контроль над регіонами, за останні два роки суттєво скоротив повноваження місцевих рад. Верховна Рада ухвалила більше двадцяти законів, які передали низку повноважень від місцевих рад центральній владі. У результаті цих змін місцеві і районні ради, наприклад, втратили контроль над схваленням проектів планування території і більше не мають права брати участь у формуванні місцевих проектів, у тому числі інвестиційних, які фінансуються за рахунок Фонду регіонального розвитку.

Як результат – Україна змінила статус країни з «проблемною демократією» й увійшла до списку країн з гібридними режимами, посідаючи 80-ту сходинку у рейтингу аналітичного підрозділу The Economist The Economist Intelligence Unit. Найгірша в Україні ситуація з функціонуванням уряду і політичною культурою. Згідно з методологією дослідження гібридним вважається режим, в якому на виборах відбуваються значні порушення, які часто не дозволяють вважати їх вільними та справедливими. Як правило, уряди здійснюють тиск на опозиційні партії, корупція є широко поширеним явищем, а верховенство права – слабким. Громадянське суспільство не є розвиненим, наявне переслідування журналістів, а судова влада не є незалежною.

Попри все сусідня Польща намагається якомога більше просунути Україну до Європи. Варшава закликає ЄС захистити Київ від тиску російського газового монополіста і вимагає, незважаючи на всі переслідування опозиції в країні, домовитися і обов'язково підписати угоду про асоціацію.

Od stabilizacji do stagnacji. Próby reform Wiktora Janukowicza

W marcu ukazał się 32 numer „Punktu Widzenia”, periodyk Ośrodka Studiów Wschodnich. Obecne opracowanie analityczne w całości jest poświęcone Ukrainie.

Autorzy słusznie zauważają, że po wygraniu wyborów prezydenckich w 2010 roku ekipa Wiktora Janukowicza opracowała ambitny program reform dotyczący najistotniejszych obszarów działania państwa. Przywrócenie systemu prezydenckiego tworzyło dogodne warunki do głębokich zmian: dało Janukowiczowi władzę, jakiej nie miał dotąd nikt na Ukrainie. Kijów zapoczątkował reformy systemu podatkowego, emerytalnego, sektora gazowego. Sfinalizowano negocjacje z UE ws. umowy stowarzyszeniowej i o utworzeniu strefy wolnego handlu. Reformatorski zapał gościł jednak w miarę zbliżania się wyborów parlamentarnych, słabnięcia gospodarki i poparcia dla rządzącej Partii Regionów. Wiele planowanych reform pozostało na papierze, w wielu dziedzinach odnotowano regres. Janukowicz okazał się niezdolny do wprowadzania systemowych zmian, wykorzystując władzę w coraz większym stopniu do walki z opozycją. Wyniki ostatnich wyborów do Rady Najwyższej uniemożliwiają stworzenie w niej stabilnej większości, do minimum redukując szanse na reformy przed wyborami prezydenckimi, planowanymi w 2015 roku.

Sławomir Matuszak, Arkadiusz Sarina